

REPUBLIEK VAN SUID-AFRIKA

STAATSKOERANT

GOVERNMENT GAZETTE

OF THE REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

As 'n Nuusblad by die Poskantoor Geregistreer

Registered at the Post Office as a Newspaper

VOL. 354

KAAPSTAD, 7 DESEMBER 1994

CAPE TOWN, 7 DECEMBER 1994

No. 16143

KANTOOR VAN DIE PRESIDENT

No. 2095.

7 Desember 1994

Hierby word bekend gemaak dat die President sy goedkeuring geheg het aan die onderstaande Wet, wat hierby ter algemene inligting gepubliseer word:

No. 54 van 1994: Wet op die Menseregtekommissie, 1994.

OFFICE OF THE PRESIDENT

No. 2095.

7 December 1994

It is hereby notified that the President has assented to the following Act, which is hereby published for general information:

No. 54 of 1994: Human Rights Commission Act, 1994.

WET

Tot reëling van aangeleenthede bykomstig tot die instelling van die Menseregtekommissie deur die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1993; en om voorsiening te maak vir aangeleenthede wat daarmee in verband staan.

*(Afrikaanse teks deur die President geteken.)
(Goedgekeur op 23 November 1994.)*

AANHEF

AANGESIEN artikels 115 tot en met 118 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1993 (Wet No. 200 van 1993), voorsiening maak vir die instelling van 'n Menseregtekommissie; die aanstelling van die lede van die Kommissie; die verlening van sekere bevoegdhede aan en opdra van sekere pligte en werksaamhede aan die Kommissie; die aanstelling van 'n hoof- uitvoerende beampte van die Kommissie; en die tertafellegging deur die President in die Nasionale Vergadering en die Senaat van verslae deur die Kommissie;

EN AANGESIEN die Grondwet voorsiening maak dat die Menseregtekommissie, *inter alia*, bevoeg en verplig is om die nalewing van, respek vir en die beskerming van fundamentele regte te bevorder; 'n bewustheid van fundamentele regte onder al die mense van die Republiek aan te kweek; aanbevelings aan staatsorgane op alle regeringsvlakke te doen waar die Kommissie sodanige optrede as raadsaam beskou vir die instelling van maatreëls wat fundamentele regte progressief binne die raamwerk van die reg en die Grondwet mag bevorder; ten einde verslag te doen oor of met betrekking tot fundamentele regte die studies te onderneem wat hy by die verrigting van sy werksaamhede as raadsaam beskou; enige staatsorgaan te versoek om hom te voorsien van inligting oor enige wetgewende of uitvoerende maatreëls wat deur die betrokke orgaan met betrekking tot fundamentele regte aangeneem is; en om enige beweerde skending van fundamentele regte te ondersoek en om enige persoon wat nadelig daardeur geraak word, by te staan ten einde regstelling te verseker;

EN AANGESIEN die Grondwet dit in die vooruitsig stel dat verdere bevoegdhede, pligte en werksaamhede aan die Menseregtekommissie by wet verleen of opgedra word, en dat personeel van die Kommissie aangestel word op die bedinge en voorwaardes van diens wat by of kragtens 'n Wet van die Parlement bepaal word;

WORD DAAR DERHALWE BEPAAL deur die Parlement van die Republiek van Suid-Afrika, soos volg:—

Woordomskrywing

1. In hierdie Wet, tensy uit die samehang anders blyk, beteken—

- (i) “fundamentele regte” ook die fundamentele regte in Hoofstuk 3 5
van die Grondwet vervat; (iv)
- (ii) “komitee” ’n komitee kragtens artikel 5 ingestel; (iii)
- (iii) “Kommissie” die Menseregtekommissie by artikel 115(1) van die
Grondwet ingestel; (ii)
- (iv) “ondersoek” ’n ondersoek kragtens artikel 9; (v) 10
- (v) “perseel” ook grond, ’n gebou of bouwerk, of ’n voertuig,
vervoermiddel, skip, boot, vaartuig, lugvaartuig of houer; (vii)
- (vi) “privaat woning” enige deel van ’n gebou of bouwerk wat as ’n
woonplek bewoon word of enige deel van ’n gebou of bouwerk of
buite woon-area wat bykomend is tot en geheel en al of hoofsaaklik 15
vir die doeleindes van bewoning gebruik word; (viii)

ACT

To regulate matters incidental to the establishment of the Human Rights Commission by the Constitution of the Republic of South Africa, 1993; and to provide for matters connected therewith.

*(Afrikaans text signed by the President.)
(Assented to 23 November 1994.)*

PREAMBLE

WHEREAS sections 115 up to and including 118 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1993 (Act No. 200 of 1993), provide for the establishment of a Human Rights Commission; the appointment of the members of the Commission; the conferring of certain powers on and assignment of certain duties and functions to the Commission; the appointment of a chief executive officer of the Commission; and the tabling by the President in the National Assembly and the Senate of reports by the Commission;

AND WHEREAS the Constitution provides that the Human Rights Commission shall, *inter alia*, be competent and obliged to promote the observance of, respect for and the protection of fundamental rights; to develop an awareness of fundamental rights among all people of the Republic; to make recommendations to organs of state at all levels of government where it considers such action advisable for the adoption of progressive measures for the promotion of fundamental rights within the framework of the law and the Constitution; to undertake such studies for report on or relating to fundamental rights as it considers advisable in the performance of its functions; to request any organ of state to supply it with information on any legislative or executive measures adopted by it relating to fundamental rights; and to investigate any alleged violation of fundamental rights and to assist any person adversely affected thereby to secure redress;

AND WHEREAS the Constitution envisages further powers, duties and functions to be conferred on or assigned to the Human Rights Commission by law, and that staff of the Commission be appointed on such terms and conditions of service as may be determined by or under an Act of Parliament;

BE IT THEREFORE ENACTED by the Parliament of the Republic of South Africa, as follows:—

Definitions

1. In this Act unless the context otherwise indicates—
- 5 (i) "Chairperson" means the chairperson of the Commission referred to in section 115(1) and (5) of the Constitution; (viii)
 - (ii) "Commission" means the Human Rights Commission established by section 115(1) of the Constitution; (iii)
 - (iii) "committee" means a committee established under section 5; (ii)
 - 10 (iv) "fundamental rights" includes the fundamental rights contained in Chapter 3 of the Constitution; (i)
 - (v) "investigation" means an investigation under section 9; (iv)
 - (vi) "organ of state" includes any statutory body or functionary; (vii)
 - 15 (vii) "premises" includes land, any building or structure, or any vehicle, conveyance, ship, boat, vessel, aircraft or container; (v) and

- (vii) "staatsorgaan" ook 'n statutêre liggaam of funksionaris; (vi) en
- (viii) "Voorsitter" die voorsitter van die Kommissie soos in artikel 115(1) en (5) van die Grondwet bedoel. (i)

Setel van Kommissie

2. (1) Die setel van die Kommissie word deur die President bepaal. 5
- (2) Die Kommissie kan die kantore vestig wat hy nodig ag ten einde hom in staat te stel om sy bevoegdhede en sy pligte en werksaamhede wat by die Grondwet, hierdie Wet of enige ander wet aan hom verleen of opgedra word, uit te oefen en te verrig.

Ampstermyn van lede van Kommissie

3. (1) Die lede van die Kommissie bedoel in artikel 115(1) van die Grondwet kan as heeltydse of deeltydse lede aangestel word en beklee hulle ampte vir die vasgestelde tydperk wat die President ten tyde van sodanige aanstelling bepaal, maar hoogstens sewe jaar: Met dien verstande dat minstens vyf lede op 'n heeltydse basis aangestel word: Met dien verstande voorts dat die President 'n lid van sy of haar amp moet onthef indien— 15
- (a) sodanige ontheffing deur 'n gesamentlike komitee saamgestel soos beoog in artikel 115(3)(a) van die Grondwet versoek word; en
 - (b) sodanige versoek goedgekeur is deur die Nasionale Vergadering en die Senaat by 'n besluit aangeneem deur 'n meerderheid van minstens 75 persent van die lede wat by 'n gesamentlike vergadering teenwoordig is en stem. 20
- (2) Die President kan, in oorleg met die Kommissie, 'n deeltydse lid as 'n heeltydse lid aanstel vir die onverstreke gedeelte van die deeltydse lid se ampstermyn.
- (3) 'n Persoon wie se ampstermyn as lid van die Kommissie verstryk het, kan vir een addisionele termyn heraan gestel word. 25
- (4) 'n Lid van die Kommissie kan uit sy of haar amp bedank deur minstens drie maande skriftelike kennis daarvan aan die Parlement voor te lê, tensy die Parlement in 'n bepaalde geval 'n korter termyn by besluit toelaat.

Onafhanklikheid en onpartydigheid

4. (1) 'n Lid van die Kommissie of 'n lid van die personeel van die Kommissie moet onpartydig en onafhanklik dien en sy of haar bevoegdhede, pligte en werksaamhede in goeie trou en sonder vrees, guns, partydigheid of vooroordeel uitoefen of verrig onderworpe slegs aan die Grondwet en die reg. 30
- (2) Geen staatsorgaan en geen lid of werknemer van 'n staatsorgaan en geen ander persoon mag met die Kommissie, 'n lid daarvan of 'n persoon kragtens artikel 5(1) of 16(1) of (6) aangestel, in die uitoefening of verrigting van sy of haar bevoegdhede, pligte en werksaamhede inmeng, of hom of haar hinder of belemmer nie. 35
- (3) Alle staatsorgane moet aan die Kommissie die bystand verskaf wat redelikerwys vir die beskerming van die onafhanklikheid, onpartydigheid en waardigheid van die Kommissie vereis mag word. 40
- (4) Niemand mag 'n ondersoek doen of bystand daartoe verleen nie ten opsigte van 'n aangeleentheid waarin hy of sy 'n finansiële of enige ander belang het wat hom of haar kan verhinder om sy of haar bevoegdhede, pligte en werksaamhede op 'n billike, onpartydige en behoorlike wyse uit te oefen of te verrig nie. 45
- (5) Indien iemand versuim om 'n belang beoog in subartikel (4) te openbaar en 'n ondersoek doen of ten opsigte daarvan bystand verleen terwyl hy of sy 'n aldus beoogde belang het in die aangeleentheid wat ondersoek word, kan die Kommissie die stappe doen wat hy nodig ag om 'n billike, onpartydige en behoorlike ondersoek te verseker. 50

Komitees van Kommissie

5. (1) Die Kommissie kan een of meer komitees instel wat bestaan uit een of meer lede van die Kommissie wat die Kommissie aanwys en een of meer ander persone, as daar is, wat die Kommissie vir daardie doel, vir die tydperk deur hom bepaal, aanstel. 55

- (viii) "private dwelling" means any part of any building or structure which is occupied as a residence or any part of any building or structure or outdoor living area which is accessory to, and used wholly or principally for, the purposes of residence. (vi)

5 Seat of Commission

2. (1) The seat of the Commission shall be determined by the President.
(2) The Commission may establish such offices as it may consider necessary to enable it to exercise its powers and to perform its duties and functions conferred on or assigned to it by the Constitution, this Act or any other law.

10 Term of office of members of Commission

3. (1) The members of the Commission referred to in section 115(1) of the Constitution may be appointed as full-time or part-time members and shall hold office for such fixed term as the President may determine at the time of such appointment, but not exceeding seven years: Provided that not less than five
15 members are appointed on a full-time basis: Provided further that the President shall remove any member from office if—
(a) such removal is requested by a joint committee composed as contemplated in section 115(3)(a) of the Constitution; and
(b) such request is approved by the National Assembly and the Senate by
20 a resolution adopted by a majority of at least 75 per cent of the members present and voting at a joint meeting.
(2) The President may, in consultation with the Commission, appoint a part-time member as a full-time member for the unexpired portion of the part-time member's term of office.
25 (3) Any person whose term of office as a member of the Commission has expired, may be reappointed for one additional term.
(4) A member of the Commission may resign from office by submitting at least three months' written notice thereof to Parliament, unless Parliament by resolution allows a shorter period in a specific case.

30 Independence and impartiality

4. (1) A member of the Commission or a member of the staff of the Commission shall serve impartially and independently and exercise or perform his or her powers, duties and functions in good faith and without fear, favour, bias or prejudice and subject only to the Constitution and the law.
35 (2) No organ of state and no member or employee of an organ of state nor any other person shall interfere with, hinder or obstruct the Commission, any member thereof or a person appointed under section 5(1) or 16(1) or (6) in the exercise or performance of its, his or her powers, duties and functions.
(3) All organs of state shall afford the Commission such assistance as may be
40 reasonably required for the protection of the independence, impartiality and dignity of the Commission.
(4) No person shall conduct an investigation or render assistance with regard thereto in respect of a matter in which he or she has any pecuniary or any other interest which might preclude him or her from exercising or performing his or
45 her powers, duties and functions in a fair, unbiased and proper manner.
(5) If any person fails to disclose an interest contemplated in subsection (4) and conducts or renders assistance with regard to an investigation, while having an interest so contemplated in the matter being investigated, the Commission may take such steps as it deems necessary to ensure a fair, unbiased and proper
50 investigation.

Committees of Commission

5. (1) The Commission may establish one or more committees consisting of one or more members of the Commission designated by the Commission and one or more other persons, if any, whom the Commission may appoint for that
55 purpose and for the period determined by it.

(2) Die Kommissie kan 'n aanstelling kragtens subartikel (1) deur hom gedoen, verleng of daardie aanstelling gedurende die tydperk in daardie subartikel bedoel, intrek.

(3) Die Kommissie wys vir elke komitee 'n voorsitter aan en, indien hy dit nodig ag, 'n ondervoorsitter.

(4) 'n Komitee oefen, behoudens die voorskrifte van die Kommissie, die bevoegdhede uit en verrig die pligte en werksaamhede van die Kommissie wat die Kommissie aan hom verleen of opdra en volg die prosedure tydens sodanige uitoefening van bevoegdhede en verrigting van pligte en werksaamhede wat die Kommissie voorskryf.

(5) By die afhandeling van die pligte en werksaamhede wat ingevolge subartikel (4) aan hom opgedra is, lê 'n komitee 'n verslag daaroor aan die Kommissie voor.

(6) Die Kommissie kan 'n komitee te eniger tyd ontbind.

Kommissie kan President of Parlement nader

6. Die Kommissie kan, te eniger tyd, óf die President óf die Parlement nader aangaande enige aangeleentheid wat betrekking het op die uitoefening van sy bevoegdhede of die verrigting van sy pligte en werksaamhede.

Bevoegdhede, pligte en werksaamhede van Kommissie

7. (1) Benewens enige ander bevoegdhede, pligte en werksaamhede aan die Kommissie by artikel 116 van die Grondwet, hierdie Wet of enige ander wet verleen of opgedra—

(a) moet die Kommissie inligtingsprogramme ontwikkel en bestuur ten einde openbare begrip vir hierdie Wet, Hoofstuk 3 van die Grondwet en die rol en aktiwiteite van die Kommissie te kweek;

(b) moet die Kommissie in noue verbinding bly met soortgelyke instellings, liggame of owerhede as die Kommissie ten einde gemeenskaplike beleide en praktyke te kweek en om samewerking te bevorder met betrekking tot die hantering van klagtes in gevalle waar jurisdiksie oorvleuel;

(c) kan die Kommissie die aanbevelings, voorstelle en versoeke rakende fundamentele regte wat hy van enige bron ontvang, oorweeg;

(d) moet die Kommissie die studies rakende fundamentele regte uitvoer of laat uitvoer wat deur die President na hom verwys word en die Kommissie moet in 'n verslag bedoel in artikel 118 van die Grondwet, 'n verslag vervat wat die uitslae van elke studie, tesame met die aanbevelings in verband daarmee wat die Kommissie toepaslik ag, uiteensit;

(e) kan die Kommissie geregtelike stappe in sy eie naam of namens 'n persoon of 'n groep of klas persone in 'n bevoegde hof of tribunaal doen.

(2) Alle staatsorgane moet aan die Kommissie die bystand verskaf wat redelikerwys vereis mag word vir die doeltreffende uitoefening van sy bevoegdhede en die verrigting van sy pligte en werksaamhede.

Bemiddeling, versoening of onderhandeling deur Kommissie

8. Die Kommissie kan deur bemiddeling, versoening of onderhandeling daarna streef—

(a) om enige geskil op te los; of

(b) om enige handeling of late reg te stel,

wat voortspruit of bestaan uit 'n skending van of bedreiging van 'n fundamentele reg.

Ondersoeke deur Kommissie

9. (1) In navolging van die bepalings van artikel 116(3) van die Grondwet kan die Kommissie, ten einde hom in staat te stel om sy bevoegdhede uit te oefen en sy pligte en werksaamhede te verrig—

(a) enige ondersoek doen of laat doen wat vir daardie doel nodig is;

(b) deur middel van 'n lid van die Kommissie, of 'n lid van sy personeel skriftelik deur 'n lid van die Kommissie daartoe gemagtig, die

(2) The Commission may extend the period of an appointment made by it under subsection (1) or withdraw such appointment during the period referred to in that subsection.

(3) The Commission shall designate a chairperson for every committee and, if it deems it necessary, a vice-chairperson.

(4) A committee shall, subject to the directions of the Commission, exercise such powers and perform such duties and functions of the Commission as the Commission may confer on or assign to it and follow such procedure during such exercising of powers and performance of duties and functions as the Commission may direct.

(5) On completion of the duties and functions assigned to it in terms of subsection (4), a committee shall submit a report thereon to the Commission.

(6) The Commission may at any time dissolve any committee.

Commission may approach President or Parliament

6. The Commission may, at any time, approach either the President or Parliament with regard to any matter relating to the exercising of its powers or the performance of its duties and functions.

Powers, duties and functions of Commission

7. (1) In addition to any other powers, duties and functions conferred on or assigned to it by section 116 of the Constitution, this Act or any other law, the Commission—

- (a) shall develop and conduct information programmes to foster public understanding of this Act, Chapter 3 of the Constitution and the role and activities of the Commission;
- (b) shall maintain close liaison with institutions, bodies or authorities similar to the Commission in order to foster common policies and practices and to promote co-operation in relation to the handling of complaints in cases of overlapping jurisdiction;
- (c) may consider such recommendations, suggestions and requests concerning fundamental rights as it may receive from any source;
- (d) shall carry out or cause to be carried out such studies concerning fundamental rights as may be referred to it by the President and the Commission shall include in a report referred to in section 118 of the Constitution a report setting out the results of each study together with such recommendations in relation thereto as it considers appropriate;
- (e) may bring proceedings in a competent court or tribunal in its own name, or on behalf of a person or a group or class of persons.

(2) All organs of state shall afford the Commission such assistance as may be reasonably required for the effective exercising of its powers and performance of its duties and functions.

Mediation, conciliation or negotiation by Commission

8. The Commission may, by mediation, conciliation or negotiation endeavour—

- (a) to resolve any dispute; or
- (b) to rectify any act or omission, emanating from or constituting a violation of or threat to any fundamental right.

Investigations by Commission

9. (1) Pursuant to the provisions of section 116(3) of the Constitution the Commission may, in order to enable it to exercise its powers and perform its duties and functions—

- (a) conduct or cause to be conducted any investigation that is necessary for that purpose;
- (b) through a member of the Commission, or any member of its staff designated in writing by a member of the Commission, require from

- besonderhede en inligting wat in verband met 'n ondersoek redelikerwys nodig is, van enige persoon aanvra;
- (c) by skriftelike kennisgewing onder die handtekening van 'n lid van die Kommissie deur 'n lid van sy personeel of 'n balju gerig en afgelewer, 'n persoon aansê om met betrekking tot 'n ondersoek op 'n tyd en plek in sodanige kennisgewing vermeld voor hom te verskyn en om alle voorwerpe of dokumente wat so 'n persoon in sy of haar besit of bewaring of onder sy of haar beheer het en wat in verband met daardie ondersoek nodig is, aan hom voor te lê: Met dien verstande dat sodanige kennisgewing die redes moet bevat waarom sodanige persoon se teenwoordigheid nodig is en waarom so 'n voorwerp of dokument voorgelê moet word;
- (d) deur middel van 'n lid van die Kommissie, 'n persoon in paragraaf (c) bedoel, of 'n persoon wat aanwesig is by die plek in paragraaf (c) bedoel, ongeag of so 'n persoon kragtens genoemde paragraaf (c) aangesê is om voor hom te verskyn of nie, 'n eed oplê of 'n bevestiging van hom of haar afneem en hom of haar onder eed of bevestiging ondervra in verband met enige aangeleentheid wat in verband met daardie ondersoek nodig is.
- (2) (a) 'n Persoon wat kragtens subartikel (1) ondervra word, is, behoudens die bepalings van paragraaf (b) en subartikels (3) en (4)—
- (i) bevoeg en verplig om alle vrae te beantwoord wat aan hom of haar gestel word aangaande enige feit of aangeleentheid wat met die ondersoek van die Kommissie, in verband staan, al kan die antwoord hom of haar inkrimineer;
- (ii) verplig om enige voorwerp of dokument in sy of haar besit of bewaring of onder sy of haar beheer wat in verband met daardie ondersoek nodig is, aan die Kommissie voor te lê.
- (b) 'n Persoon bedoel in paragraaf (a) is slegs bevoeg en verplig om 'n vraag te beantwoord of verplig om 'n voorwerp of dokument in daardie paragraaf beoog, voor te lê indien—
- (i) die Kommissie, na oorleg met die prokureur-generaal wat jurisdiksie het, 'n bevel te dien effekte uitreik; en
- (ii) die Kommissie oortuig is dat om daardie inligting van daardie persoon te bekom, redelik, noodsaaklik en regverdigbaar is in 'n oop en demokratiese samelewing gebaseer op vryheid en gelykheid; en
- (iii) na die Kommissie se oordeel, sodanige persoon geweier het of waarskynlik sal weier om 'n vraag te beantwoord of 'n voorwerp of dokument voor te lê op grond van sy of haar privilegie teen selfbeskuldiging.
- (3)(a) 'n Inkriminerende antwoord of inligting bekom of inkriminerende getuienis wat direk of indirek afgelei word van 'n ondervraging ingevolge subartikel (1) is nie as getuienis teen die betrokke persoon in verrigtinge in 'n geregshof of voor 'n liggaam of instelling by of kragtens 'n wet ingestel, toelaatbaar nie: Met dien verstande dat inkriminerende getuienis wat voortspruit uit sodanige ondervraging toelaatbaar is in strafregtelike verrigtinge waarop die persoon tereg staan op 'n aanklag van meened of 'n aanklag in artikel 18(b) van hierdie Wet of artikel 319(3) van die Strafproseswet, 1955 (Wet No. 56 van 1955), beoog.
- (b) Behoudens die bepalings van subartikel (2)(a)(i), is die reg aangaande privilegie, soos van toepassing op 'n getuie wat gedagvaar is om in 'n strafsak in 'n geregshof te getuig, van toepassing in verband met die ondervraging van 'n persoon ingevolge subartikel (1).
- (4) 'n Persoon wat uit hoofde van die bepalings van subartikel (1)(c) en (d) voor die Kommissie verskyn, kan by so 'n ondervraging bygestaan word deur 'n advokaat of 'n prokureur, of beide, en is geregtig op insae in dié van die dokumente bedoel in subartikel (1)(c) of notules wat redelikerwys nodig is om sy of haar geheue te verfris.
- (5) Indien dit in die loop van 'n ondersoek vir die Kommissie blyk of iemand betrek word by die aangeleentheid wat ondersoek word, moet die Kommissie aan so 'n persoon die geleentheid bied om in verband daarmee by wyse van die aflê van getuienis of die voorlegging van vertoë aangehoor te word, en so 'n persoon of sy of haar regsvertegenwoordiger is geregtig om, deur middel van die Kommissie, vrae te stel aan ander getuies, deur die Kommissie bepaal, wat ingevolge hierdie artikel voor die Kommissie verskyn het.

- any person such particulars and information as may be reasonably necessary in connection with any investigation;
- (c) require any person by notice in writing under the hand of a member of the Commission, addressed and delivered by a member of its staff or a sheriff, in relation to an investigation, to appear before it at a time and place specified in such notice and to produce to it all articles or documents in the possession or custody or under the control of any such person and which may be necessary in connection with that investigation: Provided that such notice shall contain the reasons why such person's presence is needed and why any such article or document should be produced;
- (d) through a member of the Commission, administer an oath to or take an affirmation from any person referred to in paragraph (c), or any person present at the place referred to in paragraph (c), irrespective of whether or not such person has been required under the said paragraph (c) to appear before it, and question him or her under oath or affirmation in connection with any matter which may be necessary in connection with that investigation.
- (2)(a) Any person questioned under subsection (1) shall, subject to the provisions of paragraph (b) and subsections (3) and (4)—
- (i) be competent and compelled to answer all questions put to him or her regarding any fact or matter connected with the investigation of the Commission notwithstanding that the answer may incriminate him or her;
- (ii) be compelled to produce to the Commission any article or document in his or her possession or custody or under his or her control which may be necessary in connection with that investigation.
- (b) A person referred to in paragraph (a) shall only be competent and compelled to answer a question or be compelled to produce any article or document contemplated in that paragraph if—
- (i) the Commission, after consultation with the attorney-general who has jurisdiction, issues an order to that effect; and
- (ii) the Commission is satisfied that to require such information from such person is reasonable, necessary and justifiable in an open and democratic society based on freedom and equality; and
- (iii) in the Commission's judgement, such person has refused or is likely to refuse to answer a question or to produce any article or document on the basis of his or her privilege against self-incrimination.
- (3)(a) Any incriminating answer or information obtained or incriminating evidence directly or indirectly derived from a questioning in terms of subsection (1) shall not be admissible as evidence against the person concerned in criminal proceedings in a court of law or before any body or institution established by or under any law: Provided that incriminating evidence arising from such questioning shall be admissible in criminal proceedings where the person stands trial on a charge of perjury or a charge contemplated in section 18(b) of this Act or in section 319(3) of the Criminal Procedure Act, 1955 (Act No. 56 of 1955).
- (b) Subject to the provisions of subsection (2)(a)(i), the law regarding privilege as applicable to a witness summoned to give evidence in a criminal case in a court of law shall apply in relation to the questioning of a person in terms of subsection (1).
- (4) Any person appearing before the Commission by virtue of the provisions of subsection (1)(c) and (d) may be assisted at such examination by an advocate or an attorney, or both, and shall be entitled to peruse such of the documents referred to in subsection (1)(c) or minutes as are reasonably necessary to refresh his or her memory.
- (5) If it appears to the Commission during the course of an investigation that any person is being implicated in the matter being investigated, the Commission shall afford such person an opportunity to be heard in connection therewith by way of the giving of evidence or the making of submissions and such person or his or her legal representative shall be entitled, through the Commission, to question other witnesses, determined by the Commission, who have appeared before the Commission in terms of this section.

(6) Behoudens die bepalings van hierdie Wet, word die prosedure wat gevolg word by die doen van 'n ondersoek, deur die Kommissie bepaal met behoorlike inagneming van die omstandighede van elke geval.

(7) Die Kommissie maak van tyd tot tyd die besonderhede van die prosedure wat hy ingevolge subartikel (6) bepaal het, by kennisgewing in die *Staatskoerant* bekend. 5

(8) Die Kommissie kan gelas dat 'n persoon of kategorie persone of alle persone wie se teenwoordigheid nie wenslik is nie, nie by die verrigtinge tydens die ondersoek of enige deel daarvan teenwoordig mag wees nie.

Betreding en deursoeking van persele en beslaglegging op en verwydering van voorwerpe 10

10. (1) Enige lid van die Kommissie, of enige lid van die personeel van die Kommissie of 'n polisiebeampte deur 'n lid van die Kommissie daartoe gemagtig, kan, behoudens die bepalings van hierdie artikel, vir die doeleindes van 'n ondersoek, enige perseel betree waarop of waarin enigiets is of vermoed word te wees wat met daardie ondersoek verband hou. 15

(2) Die betreding en deursoeking van 'n perseel kragtens hierdie artikel word met streng behoud van welvoeglikheid en orde uitgevoer, wat insluit die behoud van—

- (a) 'n persoon se reg op respek vir en beskerming van sy of haar waardigheid; 20
- (b) die reg op vryheid en sekuriteit van die persoon; en
- (c) die reg op sy of haar persoonlike privaatheid.

(3) 'n Lid of 'n polisiebeampte bedoel in subartikel (1) kan, behoudens die bepalings van hierdie artikel—

- (a) die perseel in daardie subartikel bedoel, inspekteer en deursoek, en daar die navrae doen wat hy of sy nodig ag; 25
- (b) enige voorwerp of dokument ondersoek wat op of in die perseel gevind word;
- (c) van die eienaar of persoon in beheer van die perseel of van enigiemand in wie se besit of beheer daardie voorwerp of dokument is, inligting aangaande daardie voorwerp of dokument versoek; 30
- (d) afskrifte van of uittreksels uit enige boek of dokument maak wat op of in die perseel gevind word;
- (e) van enigiemand wat, na hy of sy vermoed, oor die nodige inligting beskik 'n verduideliking aangaande daardie voorwerp of dokument versoek; 35
- (f) beslag lê op enigiets op of in die perseel wat na sy of haar mening betrekking het op die betrokke ondersoek;
- (g) indien hy of sy enigiets op of in die perseel in paragraaf (f) beoog, vir verdere ondersoek of vir veilige bewaring wil hou, dit teen die uitreiking van 'n ontvangsbewys, vanaf die perseel verwyder: Met dien verstande dat 'n voorwerp wat aldus verwyder is, so spoedig moontlik terugbesorg word nadat die doel vir sodanige verwydering vervul is. 40

(4) 'n Persoon van wie inligting ingevolge subartikel (3)(a), (c) en (e) vereis word, kan by sodanige ondervraging deur 'n advokaat of prokureur, of beide, bygestaan word en moet ter aanvang van die ondervraging aldus ingelig word. 45

(5)(a) Behoudens die bepalings van subartikel (6), word die perseel bedoel in subartikel (1) slegs betree uit hoofde van 'n betredingslasbrief deur 'n landdros, of regter van die Hooggeregshof, uitgereik indien dit vir sodanige landdros of regter uit inligting onder eed blyk dat daar redelike gronde bestaan om te vermoed dat 'n voorwerp of dokument, wat op die betrokke ondersoek betrekking het, in die besit of onder die beheer van 'n persoon of op of in enige perseel binne sodanige landdros of regter se regsgebied is. 50

(b) Behoudens die bepalings van subartikel (6), word die werksaamhede in subartikel (3) bedoel slegs verrig uit hoofde van 'n visenteringslasbrief deur 'n landdros, of regter van die Hooggeregshof, uitgereik indien dit vir sodanige landdros of regter uit inligting onder eed blyk dat daar redelike gronde bestaan om te vermoed dat 'n voorwerp of dokument in paragraaf (a) bedoel in die besit of onder die beheer van 'n persoon of op of in 'n perseel binne sodanige landdros of regter se regsgebied is. 55

(c) 'n Lasbrief ingevolge hierdie subartikel uitgereik, magtig enige lid van die Kommissie of 'n lid van die personeel van die Kommissie of 'n polisiebeampte om 60

(6) Subject to the provisions of this Act, the procedure to be followed in conducting an investigation shall be determined by the Commission with due regard to the circumstances of each case.

(7) The Commission shall from time to time by notice in the *Gazette* make known the particulars of the procedure which it has determined in terms of subsection (6).

(8) The Commission may direct that any person or category of persons or all persons the presence of whom is not desirable, shall not be present at the proceedings during the investigation or any part thereof.

10 Entering and search of premises and attachment and removal of articles

10. (1) Any member of the Commission, or any member of the staff of the Commission or a police officer authorised thereto by a member of the Commission, may, subject to the provisions of this section, for the purposes of an investigation, enter any premises on or in which anything connected with that investigation is or is suspected to be.

(2) The entry and search of any premises under this section shall be conducted with strict regard to decency and order, which shall include regard to—

- (a) a person's right to respect for and protection of his or her dignity;
- (b) the right to freedom and security of the person; and
- (c) the right to his or her personal privacy.

(3) A member or police officer contemplated in subsection (1) may, subject to the provisions of this section—

- (a) inspect and search the premises referred to in that subsection, and there make such enquiries as he or she may deem necessary;
- (b) examine any article or document found on or in the premises;
- (c) request from the owner or person in control of the premises or from any person in whose possession or control that article or document is, information regarding that article or document;
- (d) make copies of or take extracts from any book or document found on or in the premises;
- (e) request from any person whom he or she suspects of having the necessary information, an explanation regarding that article or document;
- (f) attach anything on or in the premises which in his or her opinion has a bearing on the investigation concerned;
- (g) if he or she wishes to retain anything on or in the premises contemplated in paragraph (f) for further examination or for safe custody, against the issue of a receipt, remove it from the premises: Provided that any article that has been so removed, shall be returned as soon as possible after the purpose for such removal has been accomplished.

(4) Any person from whom information is required in terms of subsection (3)(a), (c) and (e) may be assisted at such enquiry by an advocate or an attorney, or both, and shall at the commencement of such enquiry be so informed.

(5)(a) Subject to the provisions of subsection (6), the premises referred to in subsection (1) shall only be entered by virtue of an entry warrant issued by a magistrate, or judge of the Supreme Court, if it appears to such magistrate or judge from information on oath that there are reasonable grounds for believing that any article or document, which has a bearing on the investigation concerned, is in the possession or under the control of any person or on or in any premises within such magistrate's or judge's area of jurisdiction.

(b) Subject to the provisions of subsection (6), the functions referred to in subsection (3) shall only be performed by virtue of a search warrant issued by a magistrate, or judge of the Supreme Court, if it appears to such magistrate or judge from information on oath that there are reasonable grounds for believing that an article or document referred to in paragraph (a) is in the possession or under the control of any person or on or in any premises within such magistrate's or judge's area of jurisdiction.

(c) A warrant issued in terms of this subsection shall authorise any member of the Commission or any member of the staff of the Commission or a police officer

die werksaamhede in subartikel (3) bedoel, te verrig en magtig vir daardie doel sodanige persoon om 'n in die lasbrief geïdentifiseerde perseel te betree en te deursoek.

(d) 'n Lasbrief ingevolge hierdie subartikel uitgereik, word gedurende die dag uitgevoer, tensy die persoon wat die lasbrief uitreik die uitvoering daarvan gedurende die nag, op tye wat onder die omstandighede redelik is, skriftelik magtig. 5

(e) 'n Lasbrief ingevolge hierdie subartikel uitgereik, kan op enige dag uitgereik word en bly van krag totdat—

(i) dit uitgevoer is; of 10

(ii) dit ingetrek word deur die persoon wat dit uitgereik het of, indien daardie persoon nie beskikbaar is nie, deur iemand met dergelike gesag; of

(iii) een maand verstryk het vanaf die dag dat dit uitgereik is; of

(iv) die doel vir die uitreiking van die lasbrief verval het, 15
watter ook al eerste plaasvind.

(f) 'n Persoon wat 'n lasbrief kragtens hierdie artikel uitvoer, moet, ter aanvang van sodanige uitvoering, 'n afskrif van die lasbrief aan die persoon in die lasbrief vermeld of die eienaar of die persoon in beheer van die perseel oorhandig indien sodanige persoon aanwesig is: Met dien verstande dat indien sodanige persoon nie 20
aanwesig is nie, hy of sy 'n afskrif van die lasbrief, op 'n opvallende en sigbare plek, aan die perseel moet heg.

(g) 'n Persoon wat 'n lasbrief kragtens hierdie subartikel of 'n betreding of deursoeking kragtens subartikel (6) uitvoer, moet, ter aanvang van sodanige uitvoering, homself of haarself identifiseer en indien sodanige persoon kragtens 25
hierdie artikel magtiging tot die uitvoering van 'n lasbrief nodig het, moet die besonderhede van daardie magtiging ook verstrek word.

(6) Behoudens die bepalinge van subartikels (2), (3), (4), (5)(g), (7) en (8), kan enige lid van die Kommissie, of enige lid van die personeel van die Kommissie of 'n polisiebeampte op versoek van 'n lid van die Kommissie, sonder 'n betredings- 30
en visenteringslasbrief, enige perseel, behalwe 'n privaat woning, betree en deursoek vir die doeleindes om op enige voorwerp of dokument, indien nodig, beslag te lê en dit te verwyder—

(a) indien die persoon of persone wat tot die betreding en deursoeking van die perseel en die beslaglegging op en verwydering van 'n artikel of 35
dokument kan toestem, tot so 'n betreding, deursoeking, beslaglegging en verwydering van die betrokke voorwerp of dokument toestem; of

(b) indien hy of sy op redelike gronde vermoed—

(i) dat 'n lasbrief kragtens subartikel (5) aan hom of haar uitgereik sal word indien hy of sy om so 'n lasbrief aansoek doen; en 40

(ii) dat die vertraging om so 'n lasbrief te verkry die oogmerk van die betreding en deursoeking sal verydel.

(7) 'n Betreding en deursoeking ingevolge subartikel (6) word gedurende die dag uitgevoer tensy die uitvoering daarvan in die nag geregverdig en nodig is.

(8)(a) 'n Persoon wat regtens kragtens hierdie artikel 'n perseel mag betree en deursoek, kan die geweld gebruik wat redelikerwys nodig is om enige verset teen 45
so 'n betreding en deursoeking van die perseel te bowe te kom, met inbegrip van die oopbreek van 'n deur of venster van so 'n perseel: Met dien verstande dat so 'n persoon eers hoorbaar toegang tot die perseel moet eis en die doel bekend moet maak waarvoor hy of sy so 'n perseel wil betree en deursoek. 50

(b) Die voorbehoudsbepaling by paragraaf (a) is nie van toepassing nie waar die betrokke persoon op redelike gronde van oordeel is dat 'n voorwerp of dokument ten opsigte waarvan die deursoeking geskied, vernietig of mee weggedoen kan word indien die bepalinge van genoemde voorbehoudsbepaling eers nagekom word. 55

(9) Indien, tydens die uitvoering van 'n lasbrief ingevolge artikel 10(5)(b) of 'n deursoeking ingevolge artikel 10(6), 'n persoon beweer dat 'n voorwerp of dokument wat op of in die betrokke perseel gevind is geprivilegieerde inligting bevat en weier dat sodanige voorwerp of dokument geïnspekteer of verwyder word, moet die persoon wat die lasbrief of deursoeking uitvoer, indien hy of sy van oordeel is 60
dat die voorwerp of dokument inligting bevat wat op die ondersoek betrekking het en dat sodanige inligting vir die ondersoek nodig is, die griffier van die Hooggeregshof wat jurisdiksie het of sy of haar gedelegeerde versoek om op die

to perform the functions referred to in subsection (3) and shall to that end authorise such person to enter and search any premises identified in the warrant.

(d) A warrant issued in terms of this subsection shall be executed by day, unless the person issuing the warrant in writing authorises the execution thereof by night at times which are reasonable in the circumstances.

(e) A warrant issued in terms of this subsection may be issued on any day and shall be of force until—

- (i) it is executed; or
- (ii) it is cancelled by the person who issued it or, if such person is not available, by any person with like authority; or
- (iii) the expiry of one month from the day of its issue; or
- (iv) the purpose for the issuing of the warrant has lapsed, whichever may occur first.

(f) A person executing a warrant under this section shall, at the commencement of such execution, hand the person referred to in the warrant or the owner or the person in control of the premises, if such a person is present, a copy of the warrant: Provided that if such person is not present, he or she shall affix a copy of the warrant to the premises at a prominent and visible place.

(g) A person executing a warrant under this subsection or an entry or search under subsection (6) shall, at the commencement of such execution, identify himself or herself and if that person requires authorisation to execute a warrant under this section, the particulars of such authorisation shall also be furnished.

(6) Subject to the provisions of subsections (2), (3), (4), (5)(g), (7) and (8), any member of the Commission, or any member of the staff of the Commission or a police officer upon request by a member of the Commission, may, without an entry and search warrant, enter and search any premises, other than a private dwelling, for the purposes of attaching and removing, if necessary, any article or document—

- (a) if the person or persons who may consent to the entering and search for and attachment and removal of an article or document consents or consent to such entering, search, attachment and removal of the article or document concerned; or
- (b) if he or she, on reasonable grounds, believes—
 - (i) that a warrant will be issued to him or her under subsection (5) if he or she applies for such warrant; and
 - (ii) that the delay in obtaining such a warrant would defeat the object of the entry and search.

(7) An entry and search in terms of subsection (6) shall be executed by day unless the execution thereof by night is justifiable and necessary.

(8)(a) A person who may lawfully under this section enter and search any premises may use such force as may be reasonably necessary to overcome any resistance against such entry and search of the premises, including the breaking of any door or window of such premises: Provided that such person shall first audibly demand admission to the premises and notify the purpose for which he or she seeks to enter and search such premises.

(b) The proviso to paragraph (a) shall not apply where the person concerned is on reasonable grounds of the opinion that any article or document which is the subject of the search may be destroyed or disposed of if the provisions of the said proviso are first complied with.

(9) If during the execution of a warrant in terms of section 10(5)(b) or a search in terms of section 10(6), a person claims that an article or document found on or in the premises concerned contains privileged information and refuses the inspection or removal of such article or document, the person executing the warrant or search shall, if he or she is of the opinion that the article or document contains information that has a bearing on the investigation and that such information is necessary for the investigation, request the registrar of the

voorwerp of dokument beslag te lê en dit vir veilige bewaring te verwyder totdat 'n gereghof 'n bevel gemaak het oor die vraag of die inligting geprivilegieerd is, al dan nie.

Vakatures in Kommissie

11. (1) 'n Vakature in die Kommissie ontstaan— 5
- (a) wanneer 'n lid se ampstermyn verstryk;
 - (b) wanneer 'n lid te sterwe kom;
 - (c) wanneer 'n lid ingevolge die tweede voorbehoudsbepaling by artikel 3(1) van sy of haar amp onthef word; of
 - (d) wanneer 'n lid se bedanking, ooreenkomstig artikel 3(4) voorgelê, van 10 krag word.
- (2) 'n Vakature in die Kommissie—
- (a) raak nie die geldigheid van die verrigtinge of besluite van die Kommissie nie; en
 - (b) word so gou doenlik ooreenkomstig artikel 115(3) van die Grondwet 15 gevul.

Vergaderings van Kommissie

12. (1) Die vergaderings van die Kommissie word gehou op die tye en plekke deur die Kommissie bepaal: Met dien verstande dat die eerste vergadering gehou word op die tyd en plek wat die Minister van Justisie bepaal. 20
- (2) Indien die Voorsitter van 'n vergadering van die Kommissie afwesig is, neem die Ondervoorsitter bedoel in artikel 115(5) van die Grondwet as voorsitter waar, en indien die Voorsitter sowel as die Ondervoorsitter van 'n vergadering van die Kommissie afwesig is, kies die lede teenwoordig iemand uit hul geledere om op daardie vergadering voor te sit. 25
- (3) Die kworum vir 'n vergadering van die Kommissie is 'n meerderheid van die totale getal lede.
- (4) Die besluit van die meerderheid van die lede van die Kommissie teenwoordig by 'n vergadering daarvan is die besluit van die Kommissie, en in die geval van 'n staking van stemme betreffende enige aangeleentheid, het die voorsittende lid 'n beslissende stem benewens sy of haar beraadslagende stem. 30
- (5) Die Kommissie bepaal sy eie prosedure en moet notule van die verrigtinge laat hou.
- (6) Die Kommissie maak van tyd tot tyd die besonderhede van die prosedure wat hy ingevolge subartikel (5) bepaal het, by kennisgewing in die *Staatskoerant* 35 bekend.

Vergoeding en toelaes van lede van Kommissie

13. (1) Die vergoeding, toelaes en ander bedinge en voorwaardes van amp en diensvoordele van die heeltydse en deeltydse lede van die Kommissie word deur die President in oorleg met die Kabinet en die Minister van Finansies bepaal. 40
- (2) Die vergoeding van die lede van die Kommissie mag nie gedurende hul ampstermyn verminder word nie.
- (3) 'n Deeltydse lid van die Kommissie kan, vir enige tydperk wat daardie lid addisionele pligte en werksaamhede met die goedkeuring van die Kommissie verrig, die addisionele vergoeding betaal word wat die President in oorleg met die Kabinet en die Minister van Finansies bepaal. 45

Vergoeding van sekere uitgawes en skade

14. (1) Behoudens die bepalinge van subartikel (2), kan die Kommissie, met die spesifieke of algemene instemming van die Minister van Finansies, gelas dat die uitgawes of 'n gedeelte van die uitgawes wat deur iemand in die loop van of in verband met 'n ondersoek deur die Kommissie aangegaan is, uit Staatsfondse betaal word. 50
- (2) 'n Persoon wat ingevolge artikel 9(1)(c) voor die Kommissie verskyn wat nie in die staatsdiens is nie, is geregtig om uit geld wat vir dié doel by wet bewillig is, as getuiegeld 'n bedrag te ontvang wat gelyk is aan die bedrag wat hy of sy as 55

Supreme Court which has jurisdiction or his or her delegate, to attach and remove that article or document for safe custody until a court of law has made a ruling on the question whether the information concerned is privileged or not.

Vacancies in Commission

- 5 11. (1) A vacancy in the Commission shall occur—
 (a) when a member's term of office expires;
 (b) when a member dies;
 (c) when a member is removed from office in terms of the second proviso
10 to section 3(1); or
 (d) when a member's resignation, submitted in accordance with section
 3(4), takes effect.
 (2) A vacancy in the Commission shall—
 (a) not affect the validity of the proceedings or decisions of the Commis-
 sion; and
15 (b) be filled as soon as practicable in accordance with section 115(3) of the
 Constitution.

Meetings of Commission

12. (1) The meetings of the Commission shall be held at the times and places
determined by the Commission: Provided that the first meeting shall be held at
20 the time and place determined by the Minister of Justice.
 (2) If the Chairperson is absent from a meeting of the Commission, the
Deputy Chairperson referred to in section 115(5) of the Constitution shall act as
chairperson, and if both the Chairperson and Deputy Chairperson are absent
from a meeting of the Commission, the members present shall elect one from
25 among their number to preside at that meeting.
 (3) The quorum for any meeting of the Commission shall be a majority of the
total number of members.
 (4) The decision of the majority of the members of the Commission present at
a meeting thereof shall be the decision of the Commission, and in the event of
30 an equality of votes concerning any matter, the member presiding shall have a
casting vote in addition to his or her deliberative vote.
 (5) The Commission shall determine its own procedure and shall cause
minutes to be kept of the proceedings.
 (6) The Commission shall from time to time by notice in the *Gazette* make
35 known the particulars of the procedure which it has determined in terms of
subsection (5).

Remuneration and allowances of members of Commission

13. (1) The remuneration, allowances and other terms and conditions of office
and service benefits of the full-time and part-time members of the Commission
40 shall be determined by the President in consultation with the Cabinet and the
Minister of Finance.
 (2) The remuneration of the members of the Commission shall not be reduced
during their continuation in office.
 (3) A part-time member of the Commission may, for any period during which
45 that member, with the approval of the Commission, performs additional duties
and functions, be paid such additional remuneration as may be determined by
the President in consultation with the Cabinet and the Minister of Finance.

Compensation for certain expenses and damage

14. (1) Subject to the provisions of subsection (2), the Commission may, with the
50 specific or general concurrence of the Minister of Finance, order that the expenses
or a portion of the expenses incurred by any person in the course of or in connection
with an investigation by the Commission, be paid from State funds.
 (2) Any person appearing before the Commission in terms of section 9(1)(c)
who is not in the public service, shall be entitled to receive from moneys
55 appropriated by law for such purpose, as witness fees, an amount equal to the

getuiegeld sou ontvang het indien hy of sy gedagvaar was om strafregtelike verrigtinge by te woon in die Hooggeregshof, gehou op die plek vermeld in die betrokke skriftelike kennisgewing.

(3) Indien 'n persoon skade gely het in die loop van die uitvoering van 'n betredings- of visenteringslasbrief ingevolge artikel 10(5)(a) of (b) of 'n betreding of deursoeking beoog in artikel 10(6), onder omstandighede waar geen persoon wat vir die perseel verantwoordelik is ten tyde van die veroorsaking van die skade aanwesig was nie en die skade veroorsaak is deur geweld te gebruik soos in artikel 10(8)(a) beoog om toegang te verkry, kan die Kommissie beveel dat sodanige skade uit Staatsfondse vergoed word.

Verslae deur Kommissie

15. (1) Die Kommissie kan, behoudens die bepalings van subartikel (3), op die wyse wat hy goedgevind, 'n bevinding, standpunt of aanbeveling met betrekking tot 'n aangeleentheid deur hom ondersoek, aan enige persoon bekend maak.

(2) Benewens die verslag beoog in artikel 118 van die Grondwet, moet die Kommissie kwartaalverslae aan die President en die Parlement voorlê oor die bevindinge ten opsigte van werksaamhede en ondersoeke van 'n ernstige aard, wat tydens daardie kwartaal deur hom verrig of gedoen is: Met dien verstande dat die Kommissie te eniger tyd 'n verslag aan die President en die Parlement kan voorlê indien hy dit nodig ag.

(3) Die bevindinge van 'n ondersoek deur die Kommissie word, wanneer hy dit goedgevind, maar so spoedig moontlik, aan die klaer en aan enige persoon wat daardeur betrek word, beskikbaar gestel.

Personeel, finansies en rekenpligtigheid

16. (1) Die Kommissie moet by sy eerste vergadering of so gou doenlik daarna 'n direkteur as hoof- uitvoerende beampte van die Kommissie ooreenkomstig artikel 117(1) van die Grondwet aanstel, wat—

- (a) in oorleg met die Staatsdienskommissie en die Minister van Finansies en behoudens subartikel (5), die personeel ooreenkomstig artikel 117(1) van die Grondwet moet aanstel wat redelikerwys nodig is om hom of haar by te staan met die werk bykomstig by die verrigting deur die Kommissie van sy werksaamhede;
- (b) verantwoordelik is vir die bestuur van en administratiewe beheer oor die personeel ingevolge paragraaf (a) aangestel, en is vir daardie doeleindes aan die Kommissie verantwoordbaar;
- (c) behoudens die Skatkiswet, 1975 (Wet No. 66 van 1975)—
 - (i) belas word met die verantwoording van Staatsgeld ontvang of uitbetaal vir of ten behoeve van die Kommissie;
 - (ii) die nodige rekeningkundige en ander verwante aantekeninge laat hou;
- (d) die bevoegdhede kan uitoefen en die pligte en werksaamhede moet verrig wat die Kommissie van tyd tot tyd aan hom of haar verleen of opdra ten einde die oogmerke van die Kommissie te bereik, en is vir daardie doeleindes aan die Kommissie verantwoordbaar.

(2) Die aantekeninge bedoel in subartikel 1(c)(ii) word deur die Ouditeur-generaal geouditeer.

(3) Die bestryding van uitgawes in verband met aangeleenthede waarvoor daar in hierdie Wet of in artikels 115 tot en met 118 van die Grondwet voorsiening gemaak word, is onderworpe aan—

- (a) die ontvangs van versoeke *mutatis mutandis* in die vorm soos vir die begrotingsprosesse van staatsdepartemente voorgeskryf; en
- (b) die bepalings van die Skatkiswet, 1975, en die regulasies en instruksies daarkragtens uitgereik, sowel as die Wet op die Ouditeur-generaal, 1989 (Wet No. 52 van 1989).

(4) Die hoof- uitvoerende beampte van die Kommissie word aangestel op die bedinge en voorwaardes en ontvang die vergoeding, toelaes en ander diensvoordele wat die Kommissie ooreenkomstig die regulasies kragtens artikel 19 bepaal.

(5) Die ander personeel van die Kommissie word aangestel op die bedinge en

amount which he or she would have received as witness fees had he or she been summoned to attend criminal proceedings in the Supreme Court held at the place mentioned in the written notice in question.

- (3) If a person has suffered damage in the course of the execution of an entry or search warrant in terms of section 10(5)(a) or (b) or an entry or search contemplated in section 10(6), under circumstances where no person responsible for the premises was present at the time of the causing of the damage and the damage was caused by force used to gain entry as contemplated in section 10(8)(a), the Commission may order that such damage be made good from State funds.

10 Reports by Commission

15. (1) The Commission may, subject to the provisions of subsection (3), in the manner it deems fit, make known to any person any finding, point of view or recommendation in respect of a matter investigated by it.

- (2) In addition to the report contemplated in section 118 of the Constitution, the Commission shall submit to the President and Parliament quarterly reports on the findings in respect of functions and investigations of a serious nature which were performed or conducted by it during that quarter: Provided that the Commission may, at any time, submit a report to the President and Parliament if it deems it necessary.

- (3) The findings of an investigation by the Commission shall, when it deems it fit but as soon as possible, be made available to the complainant and any person implicated thereby.

Staff, finances and accountability

16. (1) The Commission shall at its first meeting or as soon as practicable thereafter appoint a director as chief executive officer of the Commission in accordance with section 117(1) of the Constitution, who—

- (a) shall, in consultation with the Public Service Commission and the Minister of Finance and subject to subsection (5), appoint such staff in accordance with section 117(1) of the Constitution as may be reasonably necessary to assist him or her with the work incidental to the performance by the Commission of its functions;
- (b) shall be responsible for the management of and administrative control over the staff appointed in terms of paragraph (a), and shall for those purposes be accountable to the Commission;
- (c) shall, subject to the Exchequer Act, 1975 (Act No. 66 of 1975)—
- (i) be charged with the responsibility of accounting for State money received or paid out for or on account of the Commission;
- (ii) cause the necessary accounting and other related records to be kept;
- (d) may exercise the powers and shall perform the duties and functions which the Commission may from time to time confer upon or assign to him or her in order to achieve the objects of the Commission, and shall for those purposes be accountable to the Commission.

(2) The records referred to in subsection (1)(c)(ii) shall be audited by the Auditor-General.

- (3) The defrayal of expenditure in connection with matters provided for in this Act or in sections 115 up to and including 118 of the Constitution shall be subject to—

- (a) requests being received *mutatis mutandis* in the form as prescribed for the budgetary processes of departments of State; and
- (b) the provisions of the Exchequer Act, 1975, and the regulations and instructions issued in terms thereof, as well as the Auditor-General Act, 1989 (Act No. 52 of 1989).

(4) The chief executive officer of the Commission shall be appointed on such terms and conditions and shall receive such remuneration, allowances and other service benefits as the Commission may determine in accordance with the regulations under section 19.

(5) The other staff of the Commission shall be appointed on such terms and

voorwaardes en ontvang die vergoeding, toelaes en ander diensvoordele wat die hoof- uitvoerende beampte ooreenkomstig die regulasies kragtens artikel 19 bepaal.

(6) Die Kommissie kan, in oorleg met die Staatsdienskommissie, by die uitoefening van sy bevoegdhede of die verrigting van sy pligte en werksaamhede by of kragtens hierdie Wet, die Grondwet of enige ander wet, vir besondere projekte, kontrakte sluit ten einde die dienste te bekom van persone met tegniese of gespesialiseerde kennis in enige aangeleentheid met betrekking tot die werk van die Kommissie, en met die instemming van die Minister van Finansies die vergoeding, met inbegrip van die vergoeding vir reis-, verblyf- en ander uitgawes, van sodanige persone bepaal.

Regsgedinge teen Kommissie

17. (1) Die Kommissie is 'n regspersoon.

(2) Die Wet op Staatsaanspreeklikheid, 1957 (Wet No. 20 van 1957), is *mutatis mutandis* ten opsigte van die Kommissie van toepassing, en by sodanige toepassing word 'n verwysing in daardie Wet na "die Minister van die betrokke departement" uitgê as 'n verwysing na die Voorsitter.

(3) Geen—

(a) lid van die Kommissie;

(b) lid van die personeel van die Kommissie;

(c) persoon beoog in artikel 16(6); of

(d) lid van enige komitee wat nie 'n lid van die Kommissie is nie,

is aanspreeklik ten opsigte van enigiets weerspieël in 'n verslag, bevinding, standpunt of aanbeveling te goeder trou gemaak en ingevolge hierdie Wet of die Grondwet aan die Parlement voorgelê of bekend gemaak nie.

Misdrywe en strawwe

18. Iemand wat—

(a) sonder redelike oorsaak weier of versuim om aan 'n kennisgewing kragtens artikel 9(1)(c) te voldoen of weier om op versoek van die Kommissie die eed af te lê of 'n bevestiging te doen ingevolge artikel 9(1)(d) of weier om 'n vraag te beantwoord wat aan hom of haar kragtens artikel 9(1)(d) gestel is of weier of versuim om besonderhede of inligting te verstrek wat kragtens daardie artikel van hom of haar vereis word;

(b) nadat hy of sy die eed afgelê of 'n bevestiging beoog in artikel 9(1)(d) gedoen het, omtrent enige aangeleentheid valse getuienis voor die Kommissie aflê met die wete dat daardie getuienis vals is, of terwyl hy of sy nie weet of glo dat dit juis is nie;

(c) opsetlik die verrigtinge by 'n ondersoek onderbreek of hom of haar op enige wyse wangedra in die plek waar sodanige ondersoek gehou word;

(d) die Kommissie, of 'n lid van die Kommissie in sy of haar amptelike hoedanigheid, belaster;

(e) in verband met 'n ondersoek enigiets doen wat, indien sodanige ondersoek verrigtinge in 'n geregshof was, minagting van die hof sou uitmaak;

(f) die bevindinge van die Kommissie aangaande 'n ondersoek vooruitloop op 'n wyse wat daarop bereken is om die Kommissie se verrigtinge of sodanige bevindinge te beïnvloed;

(g) enigiets doen wat bereken is om die Kommissie onbehoorlik te beïnvloed ten opsigte van enige aangeleentheid wat deur die Kommissie in verband met 'n ondersoek oorweeg of oorweeg staan te word;

(h) 'n bepaling van artikel 4(2) oortree;

(i) versuim om aan die Kommissie die nodige bystand bedoel in artikel 4(3) of 7(2) te verskaf;

(j) strydig optree met die magtiging van 'n betredingslasbrief wat kragtens artikel 10(5)(a) of 'n visenteringslasbrief wat kragtens artikel 10(5)(b) uitgereik is of iemand, sonder dat hy of sy daartoe gemagtig is kragtens artikel 10, 'n perseel betree of deursoek of 'n artikel of dokument in beslag neem of verwyder of enige handeling, in artikel 10(3) beoog, verrig,

conditions and shall receive such remuneration, allowances and other service benefits as the chief executive officer may determine in accordance with the regulations under section 19.

- (6) The Commission may, in consultation with the Public Service Commission, in the exercise of its powers or the performance of its duties and functions by or under this Act, the Constitution or any other law, for specific projects, enter into contracts for the services of persons having technical or specialised knowledge of any matter relating to the work of the Commission, and with the concurrence of the Minister of Finance, determine the remuneration, including reimbursement for travelling, subsistence and other expenses, of such persons.

Legal proceedings against Commission

17. (1) The Commission shall be a juristic person.

- (2) The State Liability Act, 1957 (Act No. 20 of 1957), shall apply *mutatis mutandis* in respect of the Commission, and in such application a reference in that Act to "the Minister of the department concerned" shall be construed as a reference to the Chairperson.

(3) No—

- (a) member of the Commission;
(b) member of the staff of the Commission;
(c) person contemplated in section 16(6); or
(d) member of any committee, not being a member of the Commission, shall be liable in respect of anything reflected in any report, finding, point of view or recommendation made or expressed in good faith and submitted to Parliament or made known in terms of this Act or the Constitution.

25 Offences and penalties

18. A person who—

- (a) without just cause refuses or fails to comply with a notice under section 9(1)(c) or refuses to take the oath or to make an affirmation at the request of the Commission in terms of section 9(1)(d) or refuses to answer any question put to him or her under section 9(1)(d) or refuses or fails to furnish particulars or information required from him or her under that section;
(b) after having been sworn or having made an affirmation contemplated in section 9(1)(d), gives false evidence before the Commission on any matter, knowing such evidence to be false or not knowing or believing it to be true;
(c) wilfully interrupts the proceedings at an investigation or misbehaves himself or herself in any manner in the place where such investigation is being held;
(d) defames the Commission or a member of the Commission in his or her official capacity;
(e) in connection with any investigation does anything which, if such investigation were proceedings in a court of law, would have constituted contempt of court;
(f) anticipates any findings of the Commission regarding an investigation in a manner calculated to influence its proceedings or such findings;
(g) does anything calculated improperly to influence the Commission in respect of any matter being or to be considered by the Commission in connection with an investigation;
(h) contravenes any provision of section 4(2);
(i) fails to afford the Commission the necessary assistance referred to in section 4(3) or 7(2);
(j) acts contrary to the authority of an entry warrant issued under section 10(5)(a) or a search warrant issued under section 10(5)(b) or, without being authorised thereto under section 10, enters or searches any premises or attaches any article or document or performs any act contemplated in section 10(3),

is aan 'n misdryf skuldig en by skuldigbevinding strafbaar met 'n boete of met gevangenisstraf vir 'n tydperk van hoogstens ses maande.

Regulasies

19. (1) Die President kan, nadat die Kommissie 'n aanbeveling gedoen het, en na oorleg met die Staatsdienskommissie, regulasies uitvaardig betreffende die volgende aangeleenthede met betrekking tot die personeel van die Kommissie:
- (a) (i) Die verskillende kategorieë salarisse en salarisskale wat op die verskillende kategorieë personeellede van toepassing is;
 - (ii) die aanstellingsvereistes en die aanstelling, bevordering, ontslag en tugstappe;
 - (iii) die erkenning van toepaslike kwalifikasies en ondervinding vir die doeleindes van salarisbepaling;
 - (iv) die prosedure en wyse van en kriteria vir beoordeling en die voorwaardes of vereistes vir die doeleindes van bevordering;
 - (b) die bevoegdheid, pligte, gedrag, dissipline, diensure en verlof, met inbegrip van verlofgratifikasie, en enige ander diensvoorwaarde;
 - (c) die skepping van poste op die diensstaat van die Kommissie;
 - (d) die opleiding van personeel, met inbegrip van finansiële bystand vir die sodanige opleiding;
 - (e) 'n gedragskode wat deur personeellede nagekom moet word;
 - (f) die verskaffing van amptelike vervoer;
 - (g) die voorwaardes waarop en die omstandighede waaronder besoldiging vir oortyd, en reis-, verblyf-, klimaats-, plaaslike en ander toelaes, betaal kan word;
 - (h) behoudens artikel 17, die regs aanspreeklikheid van 'n personeellid ten opsigte van 'n handeling ingevolge hierdie Wet of 'n ander wet verrig en die regs aanspreeklikheid voortspruitend uit die gebruikmaking van amptelike vervoer;
 - (i) die omstandighede waaronder en die voorwaardes en wyse waarop bevind kan word dat 'n personeellid aan wangedrag skuldig is, of dat hy of sy aan voortdurende swak gesondheid ly, of dat hy of sy nie oor die vermoë beskik om sy of haar amppligte op 'n bekwame wyse uit te voer nie;
 - (j) die prosedure vir die behandeling van klagtes en griewe van personeellede, en die wyse waarop en tyd wanneer of tydperke waarbinne en persoon aan wie stukke in verband met versoeke en mededelings van sodanige personeellede voorgelê moet word;
 - (k) die lidmaatskap of voorwaardes van lidmaatskap van 'n bepaalde pensioenfonds en die bydraes tot en die regte, voorregte en verpligtinge van personeellede of hul afhanklikes met betrekking tot so 'n pensioenfonds;
 - (l) die lidmaatskap of voorwaardes van lidmaatskap van 'n bepaalde mediese hulpskema of mediese hulpvereniging en die wyse en voorwaardes waarop lidmaatskapgeld en ander gelde wat deur of ten opsigte van personeellede of hul afhanklikes aan 'n mediese hulpskema of mediese hulpvereniging betaalbaar of verskuldig is, verhaal kan word van die salarisse van sodanige personeellede, en aan so 'n mediese hulpskema of mediese hulpvereniging betaal moet word;
 - (m) die bydraes tot en die regte, voorregte en verpligtinge van personeellede of hul afhanklikes met betrekking tot so 'n mediese hulpskema of mediese hulpvereniging;
 - (n) in die algemeen, enige aangeleentheid wat nie met hierdie Wet of die Grondwet in stryd is nie en wat redelikerwys nodig is vir die reëling van die bedinge en voorwaardes van diens van personeellede.
- (2) 'n Regulasie kragtens hierdie artikel wat met staatsuitgawes verband hou, word in oorleg met die Minister van Finansies uitgevaardig.

Kort titel en inwerkingtreding

20. Hierdie Wet heet die Wet op die Menseregtekommissie, 1994, en tree in werking op 'n datum deur die President by proklamasie in die *Staatskoerant* bepaal.

shall be guilty of an offence and liable on conviction to a fine or to imprisonment for a period not exceeding six months.

Regulations

19. (1) The President may, after the Commission has made a recommendation
5 and after consultation with the Public Service Commission, make regulations
regarding the following matters in relation to the staff of the Commission:
- (a) (i) The different categories of salaries and scales of salaries which
shall be applicable to the different categories of members of staff;
 - (ii) the requirements for appointment and the appointment, promo-
10 tion, discharge and disciplinary steps;
 - (iii) the recognition of appropriate qualifications and experience for
the purposes of the determination of salaries;
 - (iv) the procedure and manner of and criteria for evaluation, and the
conditions or requirements for the purposes of promotion;
 - 15 (b) the powers, duties, conduct, discipline, hours of attendance and leave
of absence, including leave gratuity, and any other condition of service;
 - (c) the creation of posts on the establishment of the Commission;
 - (d) the training of staff, including financial assistance for such training;
 - 20 (e) a code of conduct to be complied with by staff;
 - (f) the provision of official transport;
 - (g) the conditions on which and the circumstances under which remunera-
tion for overtime duty, and travel, subsistence, climatic, local and
other allowances, may be paid;
 - 25 (h) subject to section 17, the legal liability of any member of staff in respect
of any act done in terms of this Act or any other law and the legal
liability emanating from the use of official transport;
 - (i) the circumstances under which and the conditions and manner in which
a member of staff may be found to be guilty of misconduct, or to be
suffering from continued ill-health, or of incapacity to carry out his or
30 her duties of office efficiently;
 - (j) the procedure for dealing with complaints and grievances of members
of staff and the manner in which and time when or period wherein and
person to whom documents in connection with requests and commu-
nications of such members of staff shall be submitted;
 - 35 (k) the membership or conditions of membership of a particular pension
fund and the contributions to and the rights, privileges and obligations
of members of staff or their dependants with regard to such a pension
fund;
 - 40 (l) the membership or conditions of membership of a particular medical
aid scheme or medical aid society and the manner in and the conditions
on which membership fees and other moneys which are payable or
owing by or in respect of members of staff or their dependants, to a
medical aid scheme or medical aid society, may be recovered from the
salaries of such members of staff and paid to such medical aid scheme
45 or medical aid society;
 - (m) the contributions to and the rights, privileges and obligations of
members of staff or their dependants with regard to such a medical aid
scheme or medical aid society;
 - 50 (n) in general, any matter which is not in conflict with this Act or the
Constitution and which is reasonably necessary for the regulation of the
terms and conditions of service of members of staff.
- (2) Any regulation under this section relating to State expenditure, shall be
made in consultation with the Minister of Finance.

Short title and commencement

- 55 20. This Act shall be called the Human Rights Commission Act, 1994, and
shall come into operation on a date fixed by the President by proclamation in the
Gazette.

